

Aarhus School of Architecture // Design School Kolding // Royal Danish Academy

På højkant

Søberg, Martin

Published in:

Petersen - et magasin om tegl og ansvarlig arkitektur

Publication date:

2023

Document Version:

Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):

Søberg, M. (2023). På højkant. *Petersen - et magasin om tegl og ansvarlig arkitektur*, (49), 22-23.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

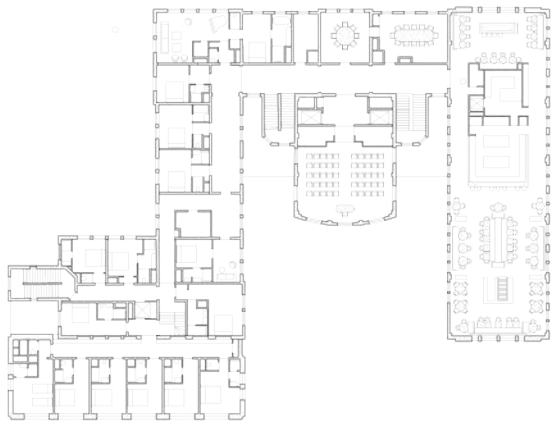
Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

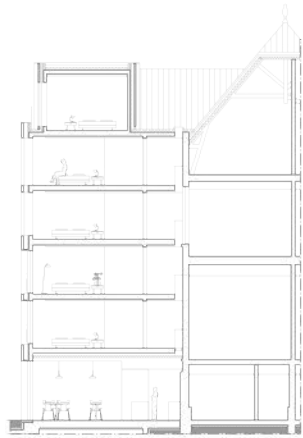
PETERSEN

ET MAGASIN OM TEGL OG ANSVARLIG ARKITEKTUR

Stueplan

Tværsnit, ny og gammel bygning

Opstalt mod øst

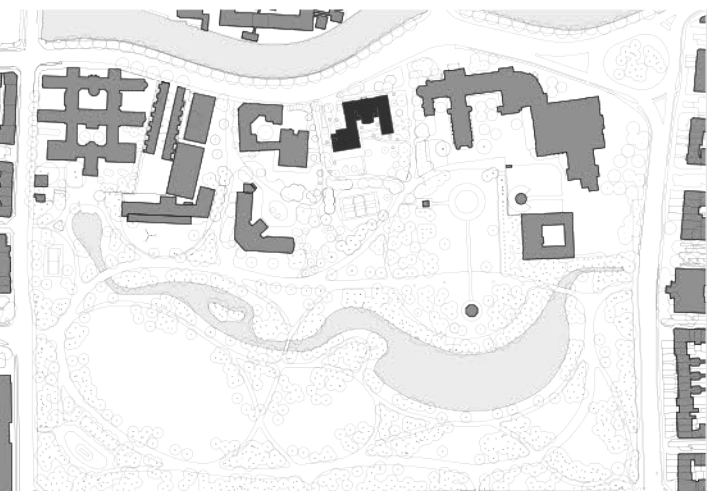
»De 12 specialsten er eksempelvis anvendt i den tilbagetrukne øverste etage, der udgør bygningens krone. Hele ideen var at udtrykke rigdommen i mursten uden at kopiere den gamle bygnings murværk.«
Uri Gilad, arkitekt, partner Office Winhov

Begge gavle i den nye tilbygning til Pillows Hotel i Amsterdam er udformet, så de mimer den oprindelige universitetsbygning. Blandt andet er de høje, smalle vinduer placeret parvis.

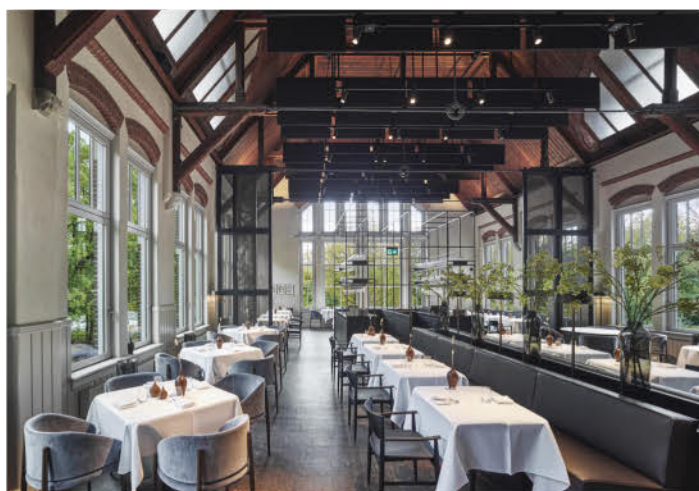

Pillows Hotel er placeret i kanten af Oosterpark, anlagt i 1891 som en af de første, store offentlige parker i Amsterdam. Det var projektets præmis, at parken skulle strække sig helt op til bygningen, som dermed ikke har nogen privat have.

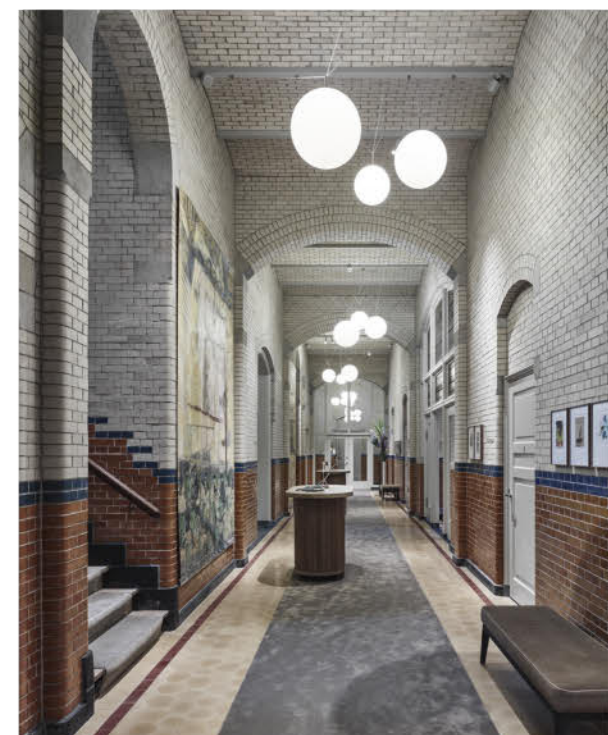
Osmunda i Vessem fremstillede for 115 år siden de cremefarvede gulvklinter til gulvet i universitetsbygningens korridor. Firmaet eksisterer endnu og kunne reproducere klinkerne. De glaserede fliser i loft og på vægge skulle blot renses.

Situationsplan med Pillows Hotel markeret. De øvrige bygninger i parkens periferi er ligesom universitetsbygningen opført omkring århundredeskiftet.

VanOost Restaurant er placeret i den nænsomt og smukt restaurerede øverste etage i den fritliggende længe i den oprindelige bygning.

Kunsten at transformere og addere

ET 115 ÅR GAMMELT TIDLIGERE DISSEKTIONSLABORATORIUM I DET CENTRALE AMSTERDAM ER NU TRANSFORMERET OG ÅBNEDE SIDSTE ÅR SOM ET FEMSTJERNET HOTEL. EN NY TILBYGNING GENREFLEJER SMUKT DEN ÆLDRE BYGNING, MEN ER SAMTIDIG HELT SIN EGEN.

Den forvandlede bygning ligger nær Singelgracht i randen af en af de første store, offentlige parker i Amsterdam, Oosterpark, anlagt i 1891. Omkring 1905 manglede byen imidlertid plads til flere større institutioner, og blandt andet Vrije Universitet fik i 1908 lov til at opføre det 4800 m² store laboratorium i parken. Derudover fik universitetet, i lighed med de andre institutioner, der havde etableret sig på stedet, tilladelse til at inddrage et stort areal af parken til eget brug.

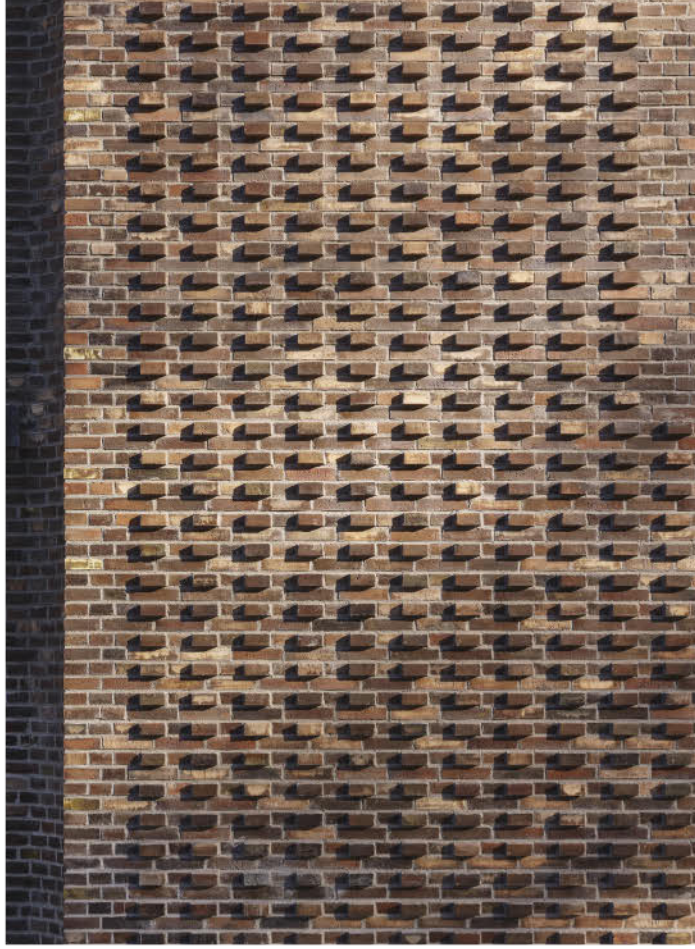
Omtrent 120 år senere besluttede bystyret i Amsterdam, at tiden var inde til at give Oosterpark tilbage til borgerne, og i 2009 blev projektet 'Doubling the Park' iværksat. Projektet indebar at ændre områdets lokalplan, således at alle bygninger opført i parken omkring århundredeskiftet blev tilladt nye funktioner på betingelse af, at ejendommene blev åbnet op mod parken.

Hotellet er ejet af bygherren Amerborgh International, der som hovedregel investerer langsigtet og er specialiseret i kulturel bygningsarv. Office Winhov blev valgt som samarbejdspartner uden konkurrence. »Da Amerborgh købte bygningen, forelå der allerede et andet godkendt hotelprojekt, som fjernede alt originalt interiør og tilføjede en stor glasboks til det eksisterende hus. Amerborgh udviste stor risikovillighed, da de valgte at starte helt forfra med et nyt projekt. I mellemtiden var hotelbyggeri nemlig blevet forbudt i Amsterdam, og en ny godkendelse var ikke garanteret, men blev heldigvis bevilget senere i processen,« fortæller arkitekt og partner i Office Winhov Uri Gilad.

Den oprindelige bygning er formet som en hestesko, hvis to ben strækker sig ind i parken. Den originale indgang i den centrale længe mod Mauritskade er bibeholdt som hotellets hovedindgang. To tidligere undervisningslokaler i stueplan og et anatomimuseum på første sal er indrettet som henholdsvis lobby og restaurant. Alle den gamle bygnings facader er nænsomt restaureret med bevaring af oprindelige vinduer og døre.

»Da vi gik i gang med at undersøge bygningen, viste det sig, at vestfløjen er tilføjet senere og udført i ringere materialer end hovedfløjen. Vi besluttede derfor at placere tilbygningen i forlængelse af denne fløj, hvor den i øvrigt ville blokere minimalt for restauranter og lounges i den centrale længe. Den nye bygning på i alt 1200 m² indeholder 27 værelser og måler over jord 8 x 25 meter. Den underjordiske parkeringskælder bringer det samlede nye areal op på 8.500 m²,« forklarer sagsarkitekt Rick Bruggink.

»Det var en overordnet og bærende præmis, at hotellets restauranter og barer skulle henvende sig også til de lokale. Lige så vigtigt var det, at huset blev integreret i parken, som vi derfor har ladet strække sig helt op til bygningen, som dermed ikke har nogen privat have. Den landskabelige behandling blev varetaget af Buro Sant en Co,« fortæller Bruggink.

Til den nye bygnings facader valgte arkitekter og bygherre D49, der har et vekslede farvespil i rødt, orange, brunt og sort med andele af lys gul. De fremtrukne kopper bevirker et lys- og skyggespil, som veksler henover dagen.

Sagsarkitekt Rick Bruggink og arkitekt og partner Uri Gilad, Office Winhov.

Tagkipp på den oprindelige bygning er i niveau med tag på den nye bygning. Øverste etage på nybygningen er trukket 60 cm tilbage fra facadelinjen og opfattes derfor lavere, end den er.

Pillows Hotel vender ud mod Mauritskade, der løber langs Amsterdams yderste kanal, Singelgracht. Den oprindelige hovedindgang til universitetet er bevaret og er nu hotellets indgang.

Pillows Grand Boutique Hotel Maurits at the Park, Amsterdam, Holland

Bygherre: Amerborgh International

Arkitekt: Office Winhov

Indretningsarkitekt: Studio Linse

Landskabsarkitekt: Buro Sant en Co,

Piet Gijsel og Thijs de Zeeuw

Entreprenør: Kondor Wessels

Ingeniør: Van Rossum

Færdiggjort: 2023

Sten: D49, specialformat, formsten i

12 forskellige geometrier i D49 ler

Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.

Fotos: Stefan Müller, Luuk Kramer (detaljer)

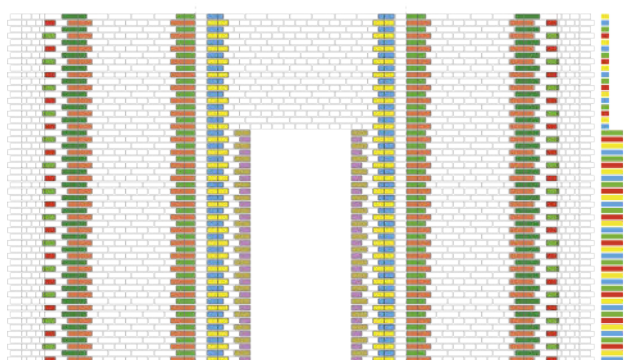
Erich Mendelsohn Preis 2023, Bronzevinder

Der er opnået arkitektonisk og materialemæssig relation mellem nyt og gammelt på flere måder. Eksempelvis er vinduer i de nye facader placeret parvis og dimensioneret som i den gamle bygning. Mødet mellem gammelt og nyt opleves også indefra i den nye bygning, hvor den ældre bygnings murede facader nu er eksponeret.

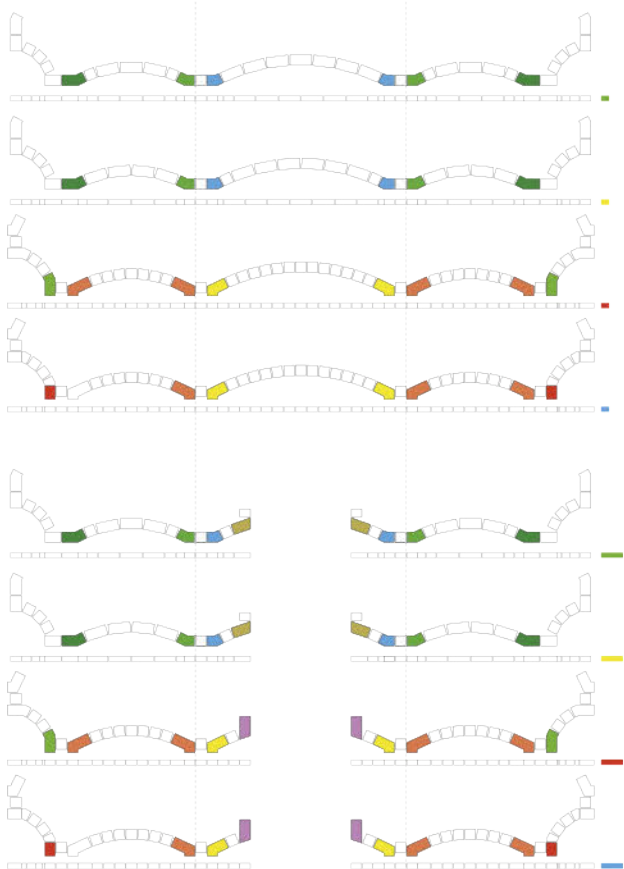
»Til de nye bygningsfacader valgte vi D49, som er i familie med stenen i den oprindelige bygning, men som farvemæssigt har en langt større intensitet og dermed differentierer sig. Vi fik fremstillet en specialudgave, hvis mål er identiske med laboratoriebygningens sten,« siger Bruggink. Også murværket er på samme tid ens og forskelligt. Facaderne fra 1908 er udført med et krydsforbandt, som er gentaget i tilbygningen, men med hver anden kop trukket frem. Det tredimensionelle mønster skaber et lys- og skyggespil, som veksler henover dagen. »For at skabe de murede detaljer, vi ønskede, tegnede vi i alt 12 formsten, som teglværket producerede i hånden. Specialstenene er anvendt eksempelvis i den tilbagetrukne øverste etage, der udgør bygningens krone. Hele ideen var at udtrykke rigdommen i mursten, uden at kopiere den gamle bygnings murværk,« slutter Uri Gilad.

»Til de nye bygningsfacader valgte vi D49, som er i familie med stenen i den oprindelige bygning, men som farvemæssigt har en langt større intensitet og dermed differentierer sig. Vi fik fremstillet en specialudgave, hvis mål er identiske med laboratoriebygningens sten.«
Rick Bruggink sagsarkitekt, Office Winhov

Restaurering og transformation af den tidligere universitetsbygning er gennemført med stor nænsomhed og vilje til at bevare så mange originale rum og detaljer som muligt.

Murskifter med specialsten, opstalt

Murskifter med specialsten, planer

Office Winhov tegnede i alt 12 forskellige formsten til den nye bygning, der hovedsageligt er anvendt i husets krone, hjørner og omkring dørpartier. Murværkets basissten er ligeledes fremstillet i en specialstørrelse, 210 x 100 x 50 mm, der er stenformatet i universitetsbygningen fra 1908.

Den nye industribygningens nordfacade, der vender ud mod et åbent areal, er gennemført symmetrisk udformet.

En gangbro i cortenstål og glas forbinder den nye bygning til det øvrige anlæg.

Til beklædning af den nye produktionshal ønskede Völsing KG eksplicit at anvende materialer, der relaterer til de urner, der fremstilles keramisk.

En industribygning med ambitioner

EN NY PRODUKTIONSBYGNING I TYSKLAND UDMÆRKER SIG VED AT KOMBINERE OG PLACERE TO FORSKELLIGE TEGL I SAMME VARME NUANCER.

Tyskland er blandt de internationalt markedsførende lande inden for urneproduktion, og Völsing KG er blandt landets tre stærkeste aktører. Virksomheden, grundlagt i 1948, har siden 1956 haft til huse i Giesen cirka 30 km syd for Hannover, hvor dens fabriksanlæg er vokset organisk efter behov.

De forskellige bygninger afspejler tiden, de er opført i. De tidligste er i tegl, mens de senere er pudsede eller opført med curtainwall-facader.

Den seneste bygning fra 2022, en produktionshal til fremstilling af urner til dyre- aske, er tegnet af Hildesheim-baserede K + H Architekten. Tegnestuen varetager mange forskellige typer af projekter og har som sit erklærede værdigrundlag udelukkende at anvende ægte og gennemprøvede byggematerialer. En kategori, hvor tegl som bekendt hører hjemme.

Den rektangulære, nye hal er opført som en bærende, præfabrikeret betonkonstruktion, der måler 45 x 19 m og rummer 1522 m² fordelt på to etager. Facaderne er beklædt med to forskellige sten organiseret i sektioner.

I de lange facader veksler vinduespartier indrammet af D48 med store, ubrudte partier i den håndlavede C44. Begge sten er i varme, rødbrune nuancer. Bygningens gavle er beklædt udelukkende i D48.

De nye facader relaterer sig smukt til fabrikkens historiske teglbygninger. Ifølge arkitekterne er de øvrige gode argumenter for valget, at stenene er langtidsholdbare og ikke kræver vedligeholdelse. Som et mere subtilt argument går form og indhold hånd i hånd, idet processen er identisk, uanset om man brænder ler til mursten eller til keramiske urner.

Produktionshal, Giesen, Tyskland

Bygherre: Willibald Völsing KG
 Arkitekt: K + H Architekten PartG mbB
 Entreprenør: BMS Industriebau GmbH
 Ingeniør: Ingenieurbüro Cazacu
 Opført: 2022
 Sten: D48 DNF, C44, 528 x 240 x 37 mm
 Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.
 Fotos: Florian Holzherr

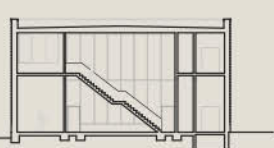
Bygherre og arkitekt valgte at kombinere en version af Cover og D sten, der indbyrdes harmonerer i nuancer og farvespil.

Plan

Situationsplan med markering af produktionshal.

Snit

I The Kensington Building møder affasede murstenssøjler de buede overligger i en hyldest til murstens traditionelle byggelegik. Husets øvre haveterrasser langs Wrights Lane tilbyder et eftertragtet udendørsrum og udsigt over byen, men giver derudover plads til bi-stader, der vil producere 65 kg honning i højsæsonen.

»Moderne byggeteknik har vænnet os til at opleve mursten som en hud, der knap er mere end finér. I The Kensington Building spiller murstenen en dybere rolle i formgivningen af facaden. Her ser det ud, som om murværket bærer vægt, at det er en hud, men også muskler.«

Nathan Romero Muelas, arkitekt

Opstalterne følger de traditionelle gadelinjer og genopretter det klassiske, tredelte hierarki i facaden. Alle vinduesindfatninger, sprosser og værn er udført i pulverlakeret metal og fremstår mørke i kontrast til de lyse, fremskudte murstensbeklædte søjler.

The Kensington Building

EN TRANSFORMERET BYGNING I KENSINGTON HIGH STREET GENOPRETTER DEN KULTURELLE OG HISTORISKE RELATION TIL GADEN OG IMØDEKOMMER SAMTIDIG ALLE KRAV TIL ET MODERNE KONTORHUS.

The Kensington Building ligger i dag, hvor den knap så muntre betonmasse, Pontings stormagasin, havde ligget siden halvfjerdsere. På hjørnet af High Street Kensington og Wrights Lane havde denne brutalistiske bygning erstattet den første Pontings, som sammen med Barkers og Derry & Toms var én af de tre 'grand dames' fra stormagasinerne storhedstid. I denne meget traditionelle London high-end indkøbsgade mistede 70'ers-bygningen opbakning: Dens stive ortogonale volumener ændrede de traditionelle gadelinjer, den viste dårlige termiske og miljømæssige ydeevner, og dens dystre betonfacade indbød ikke ligefrem til butiksliv. Den nye The Kensington Building er et gennemgribende transformationsprojekt, der sigter mod at rette for-gængerens mangler og samtidigt skabe flere og bedre kontor- og butiklokaler.

At arbejde med fortiden

Arkitektur er kontinuitets kunst. Ordet 'tradition' stammer etymologisk fra det latinske 'tra-dere', at føre fortiden ind i fremtiden. Når vi forvandler eller bygger nyt, arbejder vi altid med fortiden; især i en gammel by, hvor arkitektens stemme slutter sig til et i forvejen talrigt sangkor.

Det var mest praktiske årsager som økonomi og mangel, der tidligere gjorde genbrug af hele eller dele af bygninger til en nødvendighed. Vi finder romerske søjler i en kristen basilika eller en islamisk moske. Men når man genbruger i dag, vejer kulturbevaring og miljøansvar tungt i arkitektens beslutninger. I The Kensington Building var arkitekterne, efter at have strippet den tidligere bygning ind til dens strukturelle ramme, i stand til at genbruge over 60 procent af den gamle konstruktion. Dette, som er virkelig godt med hensyn til kulstofudledningen, tillader også en underliggende kontinuitet, der viderefører den gamle bygnings strukturelle DNA.

The Kensington Building, London, UK

Bygherre: AshbyCapital i samarbejde med developer Janson Urban

Arkitekt: Pilbrow & Partners

Entreprenør: ISG Ltd

Ingeniør: WSP

Indviet: 2022

Sten: K91, mange forskellige formsten i K91 ler, i alt 27.257 stk.

Tekst: Nathan Romero Muelas, arkitekt MAA og forfatter

Fotos: Hufton + Crow, Philip Vile

Situationsplanen viser Kensington-bygningens terrassehaver. Vis-a-vis metrostationen ligger det tidligere Derry & Toms, hvis originale 'Kensington Roof Garden' er bevaret.

Stormagasinet Pontings opført 1899-1901, nedrevet i 1971, fotograferet omkring 1950.

Efterfølgeren til Pontings, bygget i 1975, transformeret i 2022.

Nye behov og gamle dyder

Vinstokken, der pryder indgangen til et bondehus på Sicilien, er både en nødvendighed og en skønhed. De bedste ting i arkitekturen kommer af nødvendighed.

Det nye galleri på tværs af bygningen, der forbinder Wrights Lane med undergrundsstationen, er et eksempel på et praktisk behov, som beriger arkitekturen. Mens galleriet skaber nye butikslokaler og forbedrer mobiliteten, åbner det samtidig bygningen, bringer permeabilitet og dynamik til gaden og tilbyder en ny oplevelse.

Det er også tilfældet med de tre nye, øverste kontoretager ud mod Wrights Lane. For at beholde udvendig adgang til kontorerne, og forhindre uønsket indkik til de private lejligheder, blev der designet bufferhaver på kanten af de trappeformede etager. Disse 'hængende haver' vil hjælpe med at booste biodiversiteten og forbedre medarbejdernes og de besøgendes livskvalitet.

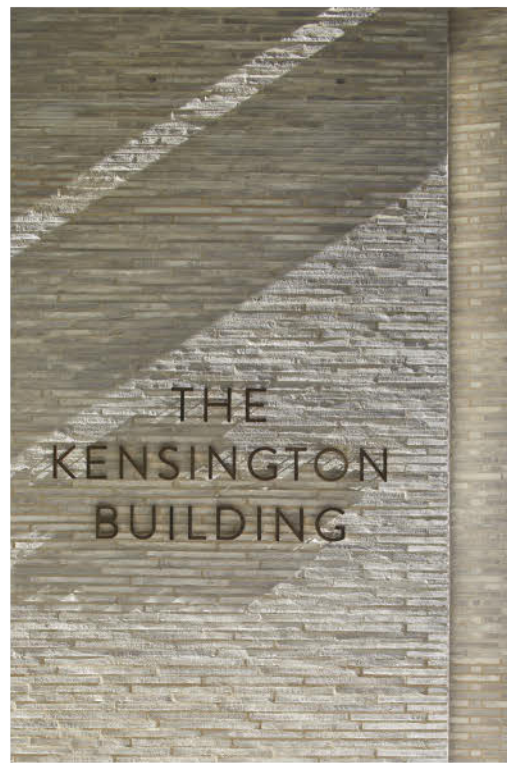
Murstenen træder i karakter

Moderne byggeteknik har vænnet os til at opleve mursten som en hud, der knap er mere end finér. I The Kensington Building spiller murstenen en dybere rolle i formgivningen af facaden. Her ser det ud, som om murværket bærer vægt, at det er en hud, men også muskler. Dette bliver særligt åbenlyst med vinduernes buede overliggere, der animerer opstalterne, en hyldest til murstens traditionelle byggelogik.

Meget af facadens strukturelle 'gravitas' skyldes valget af mursten, i dette tilfælde Petersen Kolumba K91 i romersk format. Lagt med skræbefuge blander den på afstand opfattede ensartethed godt med Moleanos-stenen, men tættere på opdages subtile forskelle i de varme grå toner. En fin kontrast til vinduernes glas og raffinerede

Den spinkle, smukke bronzetypografi klæder de håndlavede mursten.

Det nye galleri på tværs af bygningen forbinder Wrights Lane med undergrundsstationen High Street Kensington.

Den nye bygnings nabo på High Street Kensington er The Kensington Arcade, dernæst følger de to bygninger, opført i 1930, der engang rummede de legendariske stormagasiner Derry & Toms og The Barkers. Facadestrukturen i den nye bygning, inkl. slanke, lyse søjler og tilbagetrukne treetages vinduespartier, genfindes i de næsten 100 år ældre art-deco bygninger.

Når man træder ind i lobbyen i The Kensington Building, med mellem 4,6 og 5,6 meter til loftet, føler man sig hensat til 'the grandeur' i 30'ernes stormagasiner. Omsat i et moderne formsprog, men med den samme kvalitet i materialer og håndværksmæssig udførelse. Facadens håndlavede mursten er trukket med indenfor, hvor de kontrasteres af det sorte, polerede basaltgulv og vægpaneler med smalle lister i forskellige nuancer af bejset ask.

bronzedetaljer. Dette følsomme materialevalg gør meget for at menneskeliggøre bygningen og genoprette forbindelsen til gaden.

Fra bakspejlet

The Kensington Building tager et skridt tilbage for at anerkende karakteren, proportionerne og materialepaletten i det omgivende, traditionelle gadebillede. De trappeformede øverste etager i den nærliggende art deco Barkers-bygning må have været en inspiration; det samme gør sig gældende for den klassiske Derry og Toms-facade med lodrette, vekslende linjer af Moleanos-sten og metal. De victorianske palæers murstensfacader på tværs af Wrights Lane slutter sig ligeledes til polyfonien af referencer i denne transformation.

Den nye The Kensington Building er en moderne bygning, som falder i med gadens historie og høje urbane og arkitektoniske standarder. Det er, som om den altid har været der, og det har den på en måde også. Men når vi kigger mod hjørnet af High Street Kensington og Wrights Lane, lader der til at være mere luft og mere lys efter renoveringen. Hvis gader kunne ånde, ånder denne traditionelle London-enklave lettere i dag.

*»Meget af facadens strukturelle 'gravitas' skyldes valget af mursten, i dette tilfælde K91. Lagt med skræb-fuge blander dens ensartethed på afstand godt med Moleanos-stenen, men tættere på opdager man subtile forskelle i de varme grå toner.«
Nathan Romero Muelas, arkitekt*

Lobbyens rundede, murede væg danner baggrund for det lysende værk, Sphere 14, som er skabt specielt til bygningen af London-kunstneren Lesley Hilling. Den buede niche er udført i speciallavede, afrundede Kolumbasten.

Den ene side af den gedigne trappe er udført som et svungent, muret parti udført i specialfremstillede, afrundede Kolumbasten. Trin i sort basalt. Håndlisten er i massiv, mørkbejset ask.

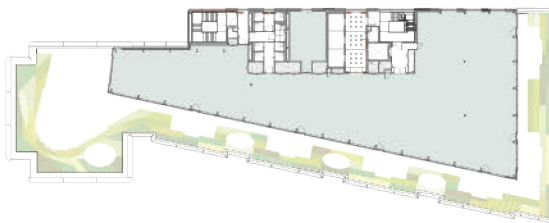

'Wall grazing' fremhæver uregelmæssighederne i de håndlavede sten og dramatiserer lobbyvæggens tekstur.

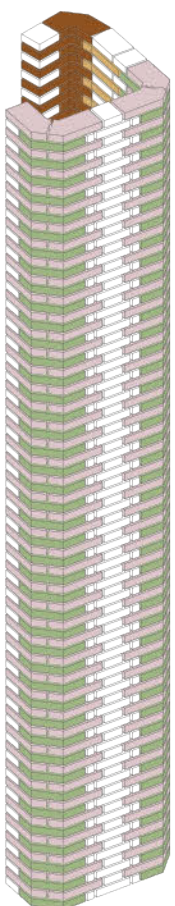
Lofthøjden på 5,6 meter mod gaden skaber en følelse af åbenhed. De dybe vinduespartier fremhæver de murbeklædte søjler og skaber skyggevirkning i facaden.

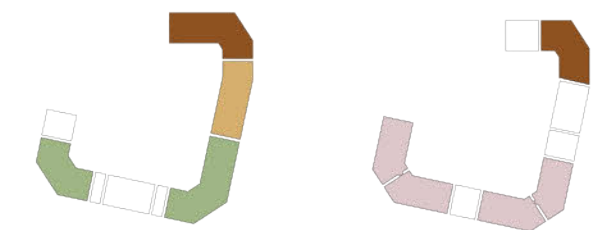
Stueplan med butikslokaler, det kommercielle galleri på tværs af bygningen og lobbyen.

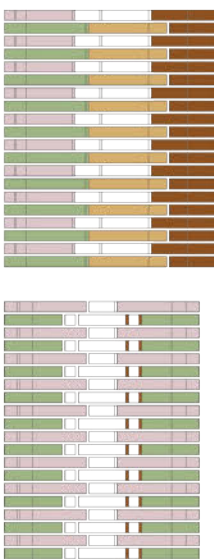
Tagetagen med fleksibelt arbejdsområde og have.

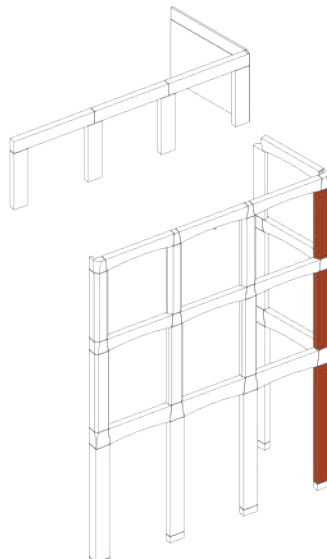
Søjle, isometri

Murskifter med specialsten, planer

Murskifter med specialsten, opstalter

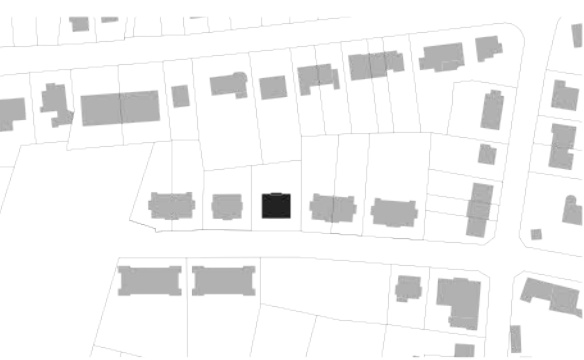
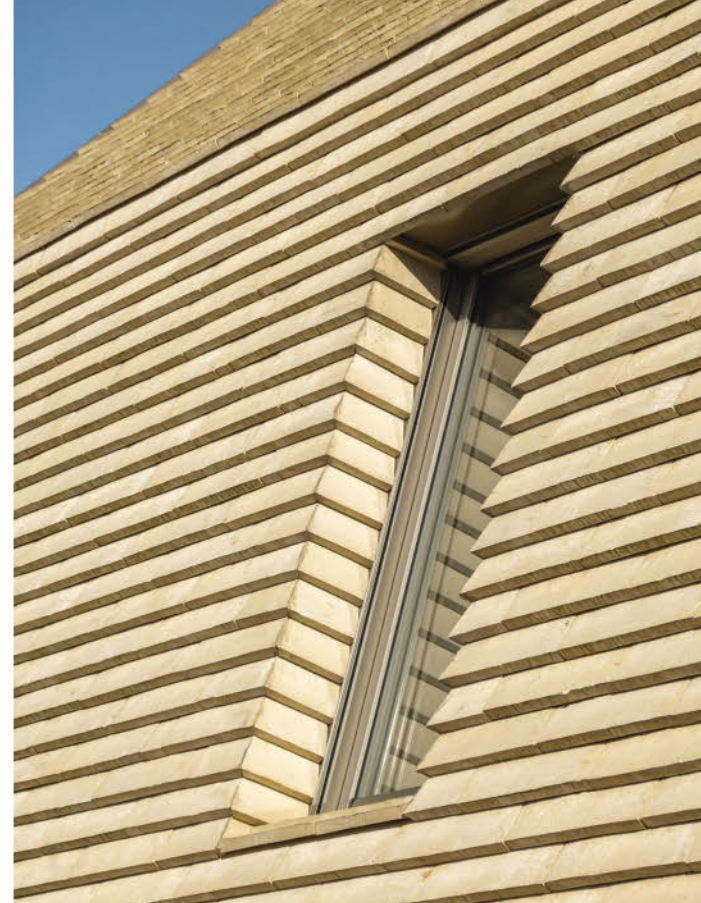

Søjler i facader, konstruktionsprincip

Lyse Moleanos-sten indskudt i søjlerne markerer etagerne og afslutter murværket foroven. Kolumba er lagt med skræbefuge, og murværket følger dermed Moleanos-stenens facadelinje.

Alt murværk er 100 % gennemtegnat af Pilbrow & Partners. Facadens ottekantede søjler krævede, at arkitekterne tegnede en række specialformater af Kolumba. I alt blev der fremstillet 27.257 specialsten fordelt på forskellige geometrier.

Situationsplan

Da Cover er beregnet til både tag og facade, var det muligt at beklæde hele volumenet med stenen og dermed differentiere huset i kvarteret.

I kraft af en omhyggelig projektering og dygtige håndværkere er det lykkedes at udføre alle detaljer med perfektion.

Teglpræcision

FORM- OG FARVEMÆSSIGT DANNER EN NY VILLA I LUXEMBOURG FAMILIESKAB MED DE OMKRINGLIGGENDE HUSE I KVARTERET. DEREFTER HØRER LIGHEDERNE OP.

Eksteriørets enkelhed er trukket med indenfor. I spise- og køkkenafdeling er gulvet i lyse sandsten. Loftet er i beton og køkkenelementer i eg.

Den shingellignende tegl monteres med overlæg, og skyggeeffekten i teglfladerne skifter karakter i løbet af dagen takt med solens vanding.

Opgaven var bunden. Antal etager, de tilladte m², afstand fra terræn til tagudhæng, tagform og materialekvalitet var nøje specificeret af de lokale myndigheder. Så det var inden for en særdeles præcis ramme, at Bruck + Weckerle Architekten skulle udforme et hjem for to inkl. et privat kunstgalleri lidt udenfor Luxembourg City.

Huset skulle opføres på en rolig villavej i et kvarter karakteriseret af store, traditionelt udseende villaer fortrinsvis med mansardtag beklædt med skifer eller tagpap og facader i puds eller natursten.

Bygherren kendte til arkitekternes arbejde og forventede et moderne hus med et originalt udtryk og gerne i ukonventionelle materialer. Lokalplanens mange bindinger var en udfordring, men arkitekternes valg af facadebeklædning blev nøglen til en løsning.

Betragtet i mørke som silhuet, tror man, at huset har traditionelle facader og mansardtag. I dagslys ser man, at det blot er i den ydre form, at huset mimer sine naboer. Arkitekterne har behandlet huset som en klump, som de har modelleret og totalovertrukket med en hud af tegl – en lys, gul Cover – som de dernæst har skåret huller i efter behov og foret med samme tegl. Alle vinduer er trukket 300 mm tilbage, og lysninger, sølbænke, overliggere såvel som indgangsparti og terrassemure er beklædt med Cover. Den håndværksmæssige udførelse er excellent, og villaens fremtoning præcis og skarpskåret.

Det færdige hus lever op til alle myndighedskrav. Dets udtryk er ukonventionelt og moderne, og det er udført i et 100 % naturligt materiale – ler, formet i hånden, tørret og brændt.

Villa, Luxembourg

Bygherre: Privat

Arkitekt: Bruck + Weckerle Architekten

Entreprenør: Facade, Stefan Feltes

Ingeniør: INCA Ingénieurs Conseils Associés

Opført: 2022

Sten: C71, 528 x 170 x 37 mm

Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.

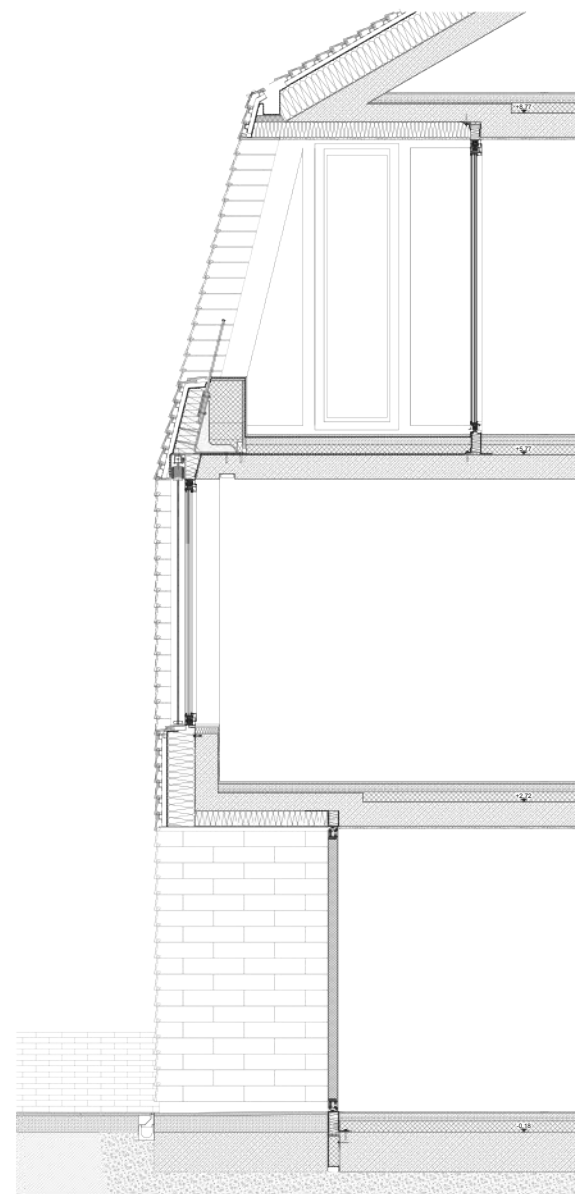
Fotos: Luuk Kramer

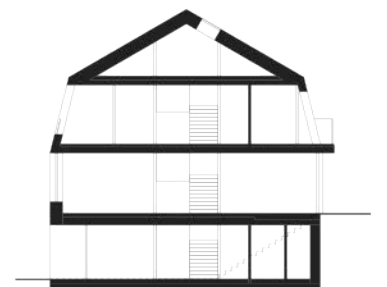
Husets facader er 100 % nøgterne. Eneste variation er vinduer i forskellige formater.

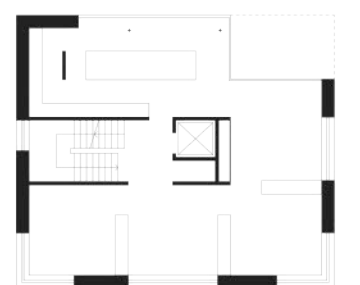
Huset er placeret på en stejlt skrånende grund og er derfor indrettet med tre etager mod vejen. Køkken, opholdsrum og soveværelse, fordelt på to etager, vender ud mod haven, 3,5 meter højere end gadeplan.

Konstruktion, snit

Tværsnit

Plan, haveniveau

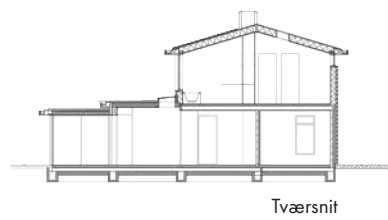

Plan, gadeniveau

At anvende det samme naturlige materiale til både tag og facade øger oplevelsen af, at huset er integreret i stedets topografi.

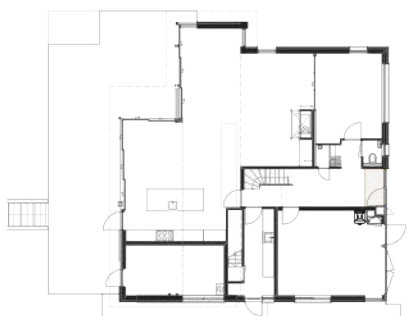
Husets facader er proportioneret på basis af Coverstenens dimensioner. Et ubrudt mavebælte i tegl spænder ud i hele husets længde. Et langt vinduesbånd under taget giver lys til rummene på første sal.

Tværsnit

Plan, 1.sal

Stueplan

Arkitekt og bygherre valgte to materialer til huset, som er konsekvent anvendt. Zebrano træ beklæder underside af tagudhæng og er anvendt til alle porte og døre.

En komposition i tegl, kobber og træ

EN PRIVAT BOLIG I DET NORDLIGE HOLLAND OPFØRT UDELUKKENDE I NATURLIGE MATERIALER BLENDER SMUKT IND I DE TRÆBEVOKSEDE OMGIVELSER.

Bygherre-parret købte en mindre 70'ervilla i Bloemendaal i det nordlige Holland med henblik på at ombygge og udvide den til en helårsbolig. Efter at have gennemgået husets potentiale med deres arkitekt, Rogier Groeneveld, besluttede de dog i stedet at bygge et nyt hus skræddersyet til den 1200 m² store grund grænsende op til et skovområde mod syd.

Lokalplanen muliggjorde at opføre et hus på to etager med et valmet tag med blot 16 graders hældning og et stort udhæng. Det var højt prioriteret at opnå maksimalt udkik til haven mod syd – og fra flest mulige rum. Huset er derfor placeret tæt på vejen og spændt ud i næsten hele grundens bredde med store glasarealer i stueetage og på første sal mod syd. Et rektangulært étplansvolumen skyder sig ud mod haven indeholdende køkken og spiseafdeling.

Facaden mod nord er overvejende lukket med en centralt placeret hovedindgang flankeret til venstre af en garage med en træport og til højre et stort, lavtsiddende vindue ind til et musikrum. Et 11 meter langt, smalt vinduesbånd under taget giver lys til værelserne på første sal.

De træbevoksede omgivelser inspirerede til naturlige materialer: Det hårde, zebrano træ, karakteriseret ved sine lyse og mørke striber, er anvendt partielt i facadepaneler, underside af tagudhæng og garageport. Tag, vindues- og dørindfatninger er udført i oxideret kobber. C44 beklæder hele nordfacaden, skorstenen og er trukket med rundt om husets hjørner. De rødbrune og iblandt næsten bordeaux nuancer i det hårdtbrændte tegl genfinder man i både træ og metal.

Cover blev udviklet af den hollandske tegnestue Min2 i 2009 og bliver i dag eksporteret til store dele af verden. Arkitekt Rogier Groeneveld valgte en version med et farvespil i rødbrune nuancer.

Mod haven åbner det 387 m² store hus sig op med store glaspartier. Den énetages, pavillonlignende udbygning rummer køkken og spiseafdeling.

Villa, Bloemendaal, Holland

Bygherre: Privat
Arkitekt: Rogier Groeneveld, Mens als Maat
Entreprenør: Kenza Bouw
Ingeniør: Quinten Wildeboer
Opført: 2021
Sten: C44, 528 x 240 x 37 mm
Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.
Fotos: Luuk Kramer

Vejnummeret er sandblæst i teglet, en diskret og smuk løsning på en facade med shingelprofil.

Et hus – Et materiale

MED SIN STRAMME GEOMETRI OG MATERIALEMÆSSIGE HOMOGENITET FØJER DENNE MODERNE VILLA SIG STILFÆRDIGT TIL STRANDVEJENS ØVRIGE HUSE.

Med skoven som baggrund harmonerer husets hvid- og grålige overflader med sandet og skyerne. Gennem skydedøre flyder rummene uhindret ud mod havet, og familielivet indtager stranden.

I forhaven flankerer nye kirsebærtræer vandspejlet, som samler lys og bevægelse til haven og husets indre. Beplantningen af efeu vil med tiden komme til at udgøre et frodigt tæppe i gården.

Der er et nyt hus i Snekkersten, der skiller sig ud fra andre nybyggede villae langs Strandvejen. Her som andre steder i Danmark bliver mange huse fra forrige århundredskifte revet ned. Ofte er de ikke erstattet af generiske, hvidpudsede kasser med masser af glas. Denne seneste pseudo-modernisme dukker op overalt, måske fordi den ikke hører hjemme nogen steder. Fra Miami til Costa del Sol, fra Esbjerg til Hellerup, ligger disse pletfri kasser i landskabet som forladte køleskabe.

Dette murstenshus med sadeltag har en anden karakter. Et åbenlyst moderne hus. Med enkeltheden i volumen og materialevalg er det lykkedes at forankre det til et sted, og endda til en tradition, det arketyperiske, danske langhus. Beliggenheden kan ikke være mere eksklusiv, men i modsætning til nogle af de seneste tilkomne på Strandvejen taler dette hus til os med en roligere stemme.

En ældre arkitekt sagde engang til mig: »I vores projekter bør vi forsøge at bruge to materialer i stedet for tre, og endnu bedre, hvis vi kan nøjes med kun ét.« Fordi hvert materiale gemmer et system, et sprog med sin egen grammatik, muligheder og begrænsninger. Ved at reducere udvalget vil projektet, med lidt held, udvise en udpræget ensartethed, en helstøbt karakter.

Det er tilfældet her. Huset fremstår med den samme mursten fra top til tå. Bogstaveligt talt: Sten udført i den samme ler er anvendt på både facader og tag. Coverteglet muliggør denne vellykkede løsning med overlappende mursten, en teknik, der er lånt fra skifertag.

Facaden mod Strandvejen fremstår ret behersket, man kunne sige stum, hvis ikke det var for et gammelt kirsebærtræs skygger, der bevæger sig over murværkets livlige tekstur. Teglmurstenen føjer den menneskelige hånd, den velsignede ufuldkommenhed, til husets stramme geometri.

Mellem garagen og et brugsskur fører en smukt rillet betonbelægning os til hovedindgangen. Et vandspejl er lagt mellem skuret og huset, en gammel haveteknik elsket i den islamiske arkitektur og af tidlige modernister – Richard Neutra eller Sigurd Lewerentz dukker op i tankerne. Her spejler vandet himlen og træerne og tilføjer lys og bevægelse til haven og husets indre. Det er som at gå ind i huset over en vindebro.

Fra et åbent forrum karvet i facaden får vi adgang til hallen, et dobbelthøjt rum, oplyst af et ovenlysvindue. Herfra, på tværs af køkken-almrummet, nyder vi for første gang den overvældende udsigt udover sundet, helt over til Sveriges kyster.

Som sædvanligt i moderne danske huse er køkken-almrummet husets livsnerve. Mens murværket giver en monolitisk, helstøbt, udvendig karakter til huset, er der indvendigt en kontrast mellem træets varme og blødhed op mod den hårdere og køligere sten. Trævægge fra gulv til loft balancerer med italienske Ceppo di Gré-gulvfliser og den iranske sølvtravertin, der optræder på køkkenøen og andre udvalgte steder i huset.

Takket være store skydedøre flyder rummene i denne stue-etage uhindret ud mod havet, først ud på en træterrasse, så hen over græsplænen og endnu længere ud på sandstranden. På denne milde, danske sommerdag forstår vi, at stranden er denne families stue.

På vej ud går vi igen gennem haven. Gammel og ny beplantning blødgør de byggede kanter, leger smukt med det hvide og grå murværk, og integrerer huset yderligere med stedet. Andre, mindre murstenskonstruktioner, som de to lave mure, der strækker sig ud mod stranden, eller garagen og skuret, hjælper ligeledes til med at forankre og give huset rødder.

Det er et moderne hus, men et, som allerede hører til.

Facadernes Kolumbasten er også indlejret i den rillede betonbelægning, som er anvendt i hele ankomstarealet. Denne detalje sammen med en række mindre, murede konstruktioner hjælper til med at forankre og give huset rødder.

I køkkenet fremstår vægge i eg fra gulv til loft i kontrast til sølvtravertin og gulvflisen Ceppo di Gré.

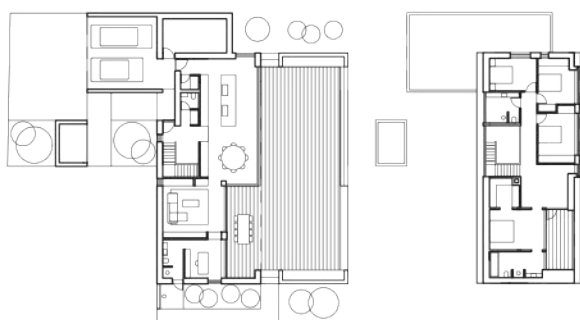
Med sin enkle geometri, murværkets nuancerede gråtoner og et gammelt kirsebærtræ tilføjer huset sin afdæmpede tilstedeværelse til Strandvejen.

En tagterrasse og en traditionel kvist giver lysindfald til 1. sals soveværelser.

Tværsnit

Stueplan

Plan, 1. etage

»Huset fremstår med den samme mursten fra top til tå. Bogstaveligt talt: Sten udført i den samme ler er anvendt på både facader og tag. Coverteglet muliggør denne vellykkede løsning med overlappende mursten, en teknik, der er lånt fra skifertag.«
Nathan Romero Muelas, arkitekt

Villa i Snekkersten, DK

Bygherre: Privat

Arkitekt: BAKS ARKITEKTER

Entreprenør: B. & V. Kristensen

Opført: 2022

Sten: K91, C91, 528 x 240 x 37 mm

Tekst: Nathan Romero Muelas, arkitekt MAA og forfatter

Fotos: Anders Sune Berg

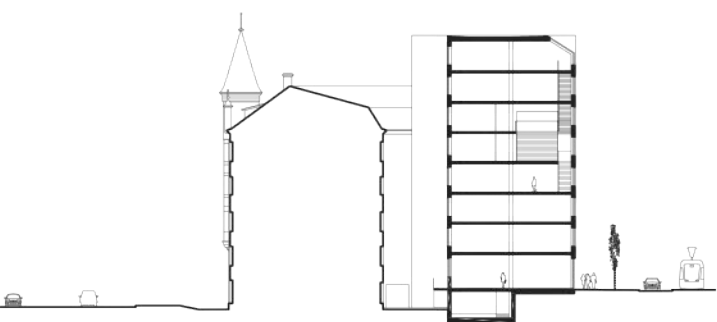

Det gamle Merkurhuset fra 1897, tegnet af Ernest Krüger, har sin hovedfacade mod Göta Älv, men vender nu ryggen til den nye bygning.

Merkurhuset modtog Kasper Salin-prisen 2022, som juryen i nomineringen blandt andet begrundede således: "Denne kontorbygning er en del af et byudviklingsprojekt, hvor byen har ambitionen om igen at forbinde byrummet med Göta Älv. Bygningen er et tilskud til en trang beliggenhed, hvor arkitekturen både smelter ind og tager plads – en præstation i perfekt balance".

Det nye Merkurhuset i Göteborg

ET KRAFFULDT HUS KLÆDT I SMALLE, GRÅ STEN PÅ KANTEN AF GÖTA ÄLV DANNER NU SYMBIOSE MED DET 126 ÅR ÆLDRE MERKURHUSET. PETERSEN TEGL MØDTE ARKITEKTERNE, DER STÅR BAG BYGNINGEN, PER BORNSTEIN, JOHAN OLSSON OG ANDREAS LYCKEFORS.

Tværsnit

Plan, 5. etage

Det var en ønskeopgave at tegne det nye Merkurhuset i Göteborg. Den kommende bruger af huset og del af bygherregruppen, reklamebureauet Forsman & Bodenfors, pegede specifikt på Bornstein Lyckefors Arkitekter (nu Olsson Lyckefors Arkitektur), som de har arbejdet sammen med tidligere. De bad tillige arkitekterne om at indrette og tegne alt interiør og dermed skabe et Gesamtkunstwerk. Forud for henvendelsen havde Forsman & Bodenfors overvejet, hvorvidt det oprindelige Merkurhuset kunne ombygges og komme til at fungere som deres firmadomicil. Det blev dog besluttet at bygge nyt klos op af Merkurhuset på den 13,6 m smalle grund orienteret mod byen.

Det oprindelige Merkurhuset ligger på Skeppsbron med udsigt over Göta Älv og fremstår stateligt symmetrisk med sine tre tårne, rosapudsede facader og partielle sandstensbeklædning. Bygningen, tegnet af Ernest Krüger, blev opført i 1897 som administrationsbygning for en række rederier. Langt op i tiden er det fortsat blevet anvendt af virksomheder med tilknytning til søfarten. Både arkitektonisk og historisk er huset således tæt sammenvævet med sine omgivelser, og man kunne have forestillet sig, at planerne om at bygge så tæt ville møde modstand. Det var ikke tilfældet.

»Både myndigheder og lokalmiljøet var positive overfor projektet, og den nye bygning blev overordentligt vel modtaget, da den stod færdig i 2022. I kraft af 1897-bygningens hestekoform kunne der skabes et gådrum mellem det nye og det gamle hus, hvis facade dermed overvejende kunne friholdes. Og det nye hus kunne få vinduer mod gården,« fortæller Johan Olsson.

Den smalle grund kaldte på en særlig løsning: »Vi lod os tidligt inspirere af den berømte plan i SOM's Inland Steel Building i Chicago fra 1958. Merkurhusets 13,6 m brede og omtrent 59 m lange bygningskrop – mål identisk med byggegrund – er tilsvarende organiseret med servicekerner med trapper, elevatorer, toiletter og små møderum i hver sin ende. Den bærende konstruktion udgøres af facadernes præfabrikerede betonelementer og syv centralt placerede søjler, hvorved etagerne kan indrettes med maksimal fleksibilitet,« forklarer Per Bornstein.

Husets facade mod byen er 100 % regelmæssig og smukt proportioneret med ens dimensioner i murpiller og brystninger. Vinduespartier er udført med elegante, smalle indfatninger og sprosser. Et traditionelt tag er fravalgt, i stedet skyder facadens murpiller op gennem de 45 graders vinklede ateliervinduer, hvor de afskæres horisontalt og danner husets signifikante profil. Inspirationen til udformning af koblingen mellem det nye og det 125 år ældre hus fandt arkitekterne lokalt: »Det runde motiv findes overalt i byen, også i det naboliggende Rosenlundsverket. De organiske former i begge gavle fungerer som fugemasse til det historiske Merkurhuset,« fortæller Andreas Lyckefors.

Både puds og stålpaneler var under overvejelse som traditionelt industrielle bud på facadebeklædning, men ifølge arkitekterne endte bygherren med at pege på mursten, som også findes i Rosenlundsverket. »Flere farver var i spil, inkl. gul, som er den klassiske teglfarve i Göteborg,« fortæller Olsson. »Vores bygherre hældede dog til den rene mulige farve, nærmest en ikke-farve, og besluttede sig for den blådæmpede D91.

Situationsplan

Merkurhusets facade mod byen er 100 % regelmæssigt og smukt proportioneret med ens dimensioner i murpiller og brystninger. Vinduespartier er udført med elegante, smalle indfatninger og sprosser udført i aluminium.

Servicekerner med trapper og elevatorer er placeret i gavlene indsvøbt i bølgende, vinduesløse tårne, der står i kontrast til det i øvrigt kantede hus. Ifølge arkitekterne fungerer de organiske former som bindeled til det gamle Merkurhuset.

Merkurhusets tre arkitekter, fra venstre: Per Bornstein, Johan Olsson og Andreas Lyckefors.

»Stenens grå nuancer findes i ler, man finder dem i gaden, og så står de smukt sammen med det historiske Merkurhusets støvet rosa facade og sandstensbeklædning.«
Johan Olsson, arkitekt, partner, Olsson Lyckefors Arkitektur

Arkitekter og bygherre valgte det smalle Flensborgformat på 228 x 108 x 40 mm lagt med en relativ bred, 20 mm fuger. De organiske formers diameter krævede ikke fremstilling af specialsten.

Merkurhuset, kontorhus, Göteborg, Sverige

Bygherre: Platzer Fastigheter, Bygg-Göta, Forsman & Bodenfors
 Arkitekt: Bornstein Lyckefors Arkitekter (nu Olsson Lyckefors Arkitektur)
 Indretning og inventar: Bornstein Lyckefors Arkitekter
 Entreprenør: Bergman & Höök
 Ingeniør: PE Teknik & Arkitektur
 Opført: 2022
 Sten: D91 FF
 Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.
 Fotos: Ulf Celandier, Erik Lefvander (interiør)

Merkurhuset er udpræget strukturelt, og det konstruktive skelet aflæses tydeligt. Øverst i huset skyder facadens murpiller op gennem de 45 graders vinklede ateliervinduer, hvor de afskæres horisontalt og danner husets signifikante profil.

Stenens grå nuancer findes i ler, man finder dem i gaden, og så står de smukt sammen med det historiske Merkurhusets støvet rosa facade og sandstensbeklædning. Vi valgte det smalle Flensborgformat, som tilføjer facaderne raffinement, og vi har anvendt 20 mm fuger, som yderligere accentuerer og klæder det smalle format.»

Med det nye Merkurhuset har Bornstein Lyckefors Arkitekter skabt et bygningsværk, som fremstår markant og originalt. Det er på samme tid nærmest brutalt og forfinet. Og det forener organiske former med et enkelt og industrielt udtryk, som opleves rigtigt i det uhomogene kvarter.

Merkurhuset modtog Kasper Salin-prisen 2022.

Flensborgstenen D91 med formatet 228 x 108 x 40 mm fotograferet sammen med sten i standardformat 228 x 108 x 54 mm. Flensborgstenen og Kolumba har næsten identisk højde og kan derfor indgå i samme forbandter.

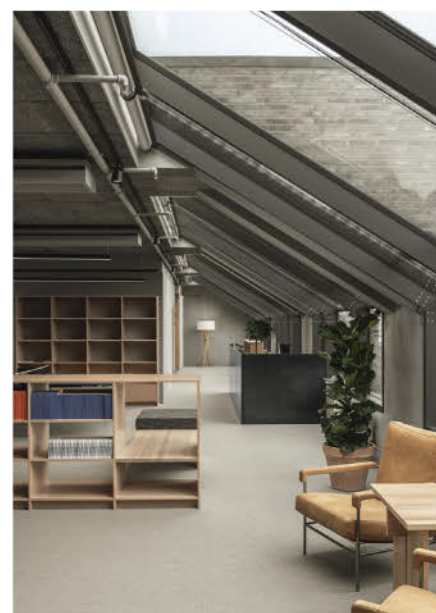
Husets 4. etage er dobbelthøj og indrettet med reception og lounge- og mødefaciliteter for kunder og medarbejdere.

Ateliervinduerne på øverste etage giver en fænomenal udsigt over byen.

De helt enkle møbler og øvrige inventar, udført i bøgetræ, er inspireret af Donald Judds asketiske design.

Mill House er placeret i hjertet af det historiske og idylliske Cambridge lige ud til the Mill Pond, hvorfra man kan ro ud i de berømte, fladbundede punt-både. Husets tre gavle er orienteret mod søen.

Sense and Sensibility

EN NY BYGNING MIDT I DET HISTORISKE CAMBRIDGE GENSPEJLER MED STOR INDFØLELSE DE OMKRINGLIGGENDE HUSES FORM, SKALA OG MATERIALER.

Bygningen, kaldet Mill House, er tegnet af MCW Architects, som i 12 år har haft tegnestue i Cambridge og stået for mange vellykkede, nye bygninger i byen og i det øvrige UK, ikke mindst i universitetsregi. Til Mill House, der rummer syv små udlejningslejligheder og en café, valgte de Petersen Cover. Teglværkets udsendte mødte en af de tre direktører, arkitekt Colin Moses og sagsarkitekt Andrew Badley, for at høre om projektet.

Den nye bygning har en unik placering på et hjørne lige ud til Mill Pond med udsyn til Sheeps' Green tæt på de berømte 'The Backs', som er det grønne område, hvor floden Cam løber igennem, og hvis bredder mange af byens universiteter grænser op til. Nybygningen erstattede en tidlig 1900-tals edwardiansk bygning, som var meget medtaget af brand. Fredningsmyndighederne havde derfor givet den betegnelsen, 'a building which detracts', det vil sige et hus, der ikke bidrager til sine omgivelser. Nedrivningen mødte derfor ikke nævneværdig modstand. Udviklingen af det nye projekt blev hele vejen fulgt meget nøje af både myndigheder og de lokale: »Det er altid helt afgørende for os, at borgerne er tilfredse med ændringerne i deres by, og vi havde løbende møder med forskellige lokale grupper, som også gav input til ændringer undervejs,« fortæller Colin Moses.

Det nye hus er tæt omgivet af en- og toetages gavlhuse med sadeltage fra 1800-1900-tallet indeholdende studenteboliger, butikker og små virksomheder. Udfordringen bestod i at udforme og skalere det nye volumen, så det passede ind i bybilledet. Den nye bygning måtte derfor under ingen omstændigheder blive massiv.

Resultatet blev en bygning udformet som en klynge af tre mindre volumener, der uanset hvilken retning man nærmer sig fra, opleves som individuelle huse. I virkeligheden er der tale om én længe, hvis del tættest på hjørnet er på to etager, og hvis bagvedliggende del er på tre etager. Fra hovedlængen – i en 25 graders vinkel – skyder der sig en kortere længe ud, ligeledes på tre etager. De forskellige retninger i ejendommen afspejler på fineste vis den komplekse geometri i den omgivende bygningsmasse.

Den nye bygning er trukket længere tilbage fra det lille T-kryds end den tidligere bygning på stedet. Der kunne derfor indrettes en café med udeservering, der omgående blev populær.

En 1900-tals edwardiansk bygning, som var meget medtaget af brand, blev revet ned for at give plads til det nye hus.

Bygningen er udformet som en klynge af tre mindre volumener, der uanset hvilken retning man nærmer sig fra, opleves som individuelle huse. De tre volumener er beklædt med hver sin version af Cover, hvis nuancer alle genfindes i de omkringliggende huses murede facader og tegltage.

Den nye café er ikke mindst populær blandt byens mange studerende.

Husets skorstene er visuelt vigtige og anvendes til ventilation.

MCW Architects var bekendte med Petersen Teglg og vidste fra projektets begyndelse, at Cover ville være velegnet, fortæller Collins: »Vi ønskede et traditionelt og ægte materiale, der samtidig udstråler nutidighed. Med Cover, der kan beklæde både facader og tag, kunne de tre former defineres som en sammenhængende silhuet. I det store Cover-sortiment valgte vi tre forskellige udgaver, så de tre volumener differentierer sig fra hinanden. Vores bygherre bad os om at se på skærmetegl fra andre producenter, men måtte erkende at ingen alternativer kunne konkurrere med Covers farverigdom,« siger Moses.

Bygningen var oprindeligt tænkt som en trækonstruktion, men risiko for oversvømmelser nødvendiggjorde at støbe fundament, søjler i stueetagen og førstesalsdæk i beton. »Alle elektriske installationer føres oppefra ned, så de er sikret i tilfælde af vandstigning, men derudover er konstruktionen i træ. Husets to skorstene var vigtige for yderligere at mime konteksten, og deres dimensioner genfindes i kvarterets skorstene. I vores bygning er deres funktion dog ventilation af badeværelser,« forklarer Andrew Badley.

Husets andet gennemgående facademateriale, foruden tegl, er grålakeret aluminium, der er anvendt til alle karnapper, beklædning af søjler og vinduespartier. »Alt er i specialudførelse, blandt andet tegnede vi alle vinduesindfatninger i varierede vinkler for at give den bedste mulige udsigt. Den vigtige detalje, hvor to tagflader eller to facadeflader møder hinanden, er løst med et aluminiumsprofil, som Cover løber ind på,« fortæller Badley.

Den historiske arkitektur i Cambridge tiltrækker mere end otte millioner turister om året. Byen har grund til at være stolt også af sit nye Mill House, der viser, at moderne arkitektur i lige så høj grad kan byde på spændende, æstetiske oplevelser.

Syv lejligheder og café, Cambridge, UK

Bygherre: CamProp

Arkitekt: MCW Architects

Entreprenør: CamProp Construction

Ingeniør: MEP-Scotch Partners Structure-Cooper Associates

Færdiggjort: 2023

Sten: C48, C50, C54, 528 x 240 x 37 mm

Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.

Fotos: Philip Vile

Blandt andet kviste og vinduesindfatninger er beklædt med grålakeret aluminium, alt i specialudførelse.

Den østligste længe i Mill House er beklædt med både C54 og C50. Begge tegls nuancer genfindes i de gule murstensfacader i den naboliggende Newnham Mill, oprindeligt opført i 1798, men ombygget gennem årene.

Foruden stenens æstetiske kvaliteter spillede det en væsentlig rolle for arkitekter og bygherre, at Cover kan afmonteres og genbruges, nærmest uendeligt.

Situationsplan

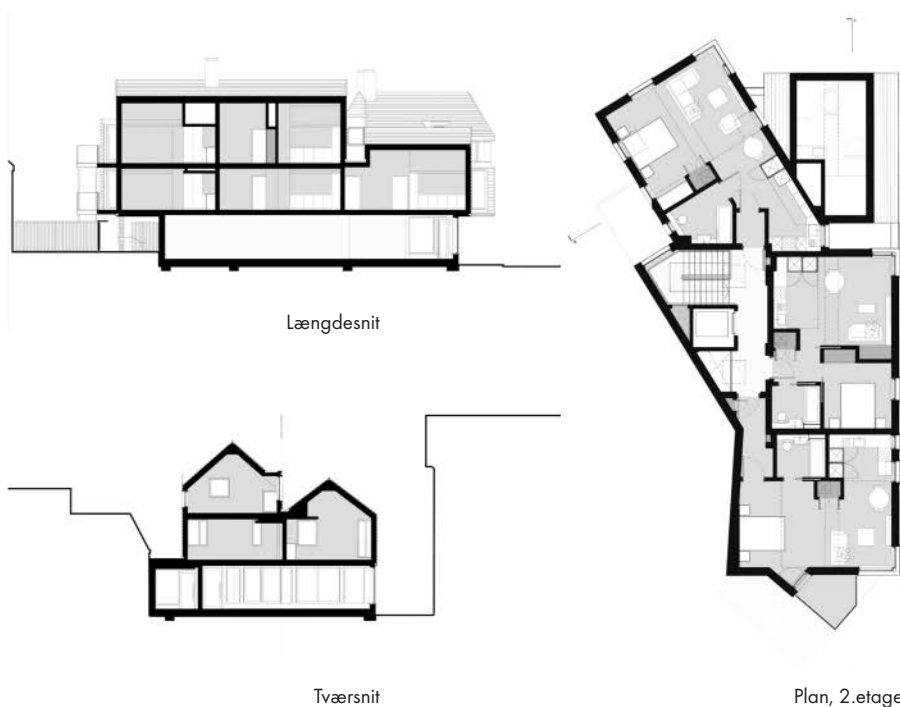

Mødet mellem henholdsvis tagets Coverbeklædning og gavl og de Coverbklædte facaders møde om et hjørne kan detaljeres på en række forskellige måder. MCW Architects valgte i begge tilfælde at lade Coverstenene løbe vinkelret ind på et aluminiumsprofil. Tagets kip afsluttes ligeledes med en aluminiumsinddækning.

Sagsarkitekt Andrew Badley, arkitekt og partner Colin Moses, MCW Architects og medejer af Mill House, Ben Griggs fra Ferrersmere Estates, udenfor husets café.

MCW Architects lavede mange modeller, før de kunne beslutte husets endelige skala og udformning.

»Vi ønskede et traditionelt og ægte materiale, der samtidig udstråler nutidighed. Med Cover, der kan beklæde både facader og tag, kunne de tre former defineres som en sammenhængende silhuet.«
Colin Moses, arkitekt, partner, MCW Architects

»Jernbaneområdet er gammel teglværksgrund med lerholdig jord. På et abstrakt niveau har vi hevet stenene op af jorden.«
Troels Dam Madsen,
arkitekt, Henning Larsen

På højkant

FORSKUDTE RULLESKIFTER KLÆDER
KAB-HUSET I EN FINMASKET DRAGT OG
FØJER VARME OG STOFLIGHED TIL DEN
FEMKANTEDE BYGNINGSKROP.

I det travle område, hvor de københavnske kvarterer Vesterbro, Bannehøj og Carlsberg Byen møder hinanden, ligger KAB-Huset, formgivet af tegnestuen Henning Larsen. Bygningen er placeret på en tidligere Banedanmark-grund, i overgangen mellem de tætpakkede karréer og det åbne jernbaneområde, som direkte nabo til banelegemet, hvor en flod af skinner løber fra oplandet i vest ind mod byens centrum.

To store, eksisterende træer er bevaret og har bidraget til at bestemme bygningens irregulære, femkantede form, men også valget af mursten til facaderne er forankret i stedet og dets historie: »Jernbaneområdet er gammel teglværksgrund med lerholdig jord,« fortæller arkitekt Troels Dam Madsen fra Henning Larsen. »På et abstrakt niveau har vi hevet stenene op af jorden.«

Facaderne består af røde D23-mursten, som er klippet over og muret i forskudte rulleskifter. Forbandtet betød imidlertid, at studsfugerne i hvert andet skifte ville stå eksponerede mod dør- og vinduesåbninger. Løsningen var en specialsten. Troels Dam Madsen forklarer: »Petersen Tegl hjalp os med at fremstille nogle kraftige, rugbrødsformede sten, så vi kunne undgå fuger ved vinduesåbningerne. Stenene giver bygningen et særkende.«

Vesterbros røde, murede karréhuse, der også vender ud mod banelegemet, er på klassisk vis horisontalt opdelt i en markeret base og etagerne henover. I lighed hermed opdeler murværket KAB-Huset i to: I de nederste to etager ligger alle mursten i samme plan, mens hver anden sten er trykket nogle centimeter ind i de øverste tre etager, så der opstår et ganske enkelt, ternet relief, der ændrer karakter afhængigt af lysforholdene. Murværkets lagdeling betyder desuden, at bygningen samlet set virker mindre bastant.

»D23 var med allerede i udbudsfasen, for vi ville have nogle sten, der ikke var homogene, men har liv og historie i sig,« fortæller Troels Dam Madsen. »I normalt murværk ser vi stenedes langsiden, løbersiden. Vi har i stedet leget med stenen som en byggeklovs og vendt den side udad, som man sjældnere ser, kopsiden, der har synlige spor efter produktionen. Når man kigger på falsen, er der nogle mørke toninger, som får lov til at træde frem som små fejl i sammenvævningen af murstenene og fortæller om, hvor de kommer fra.«

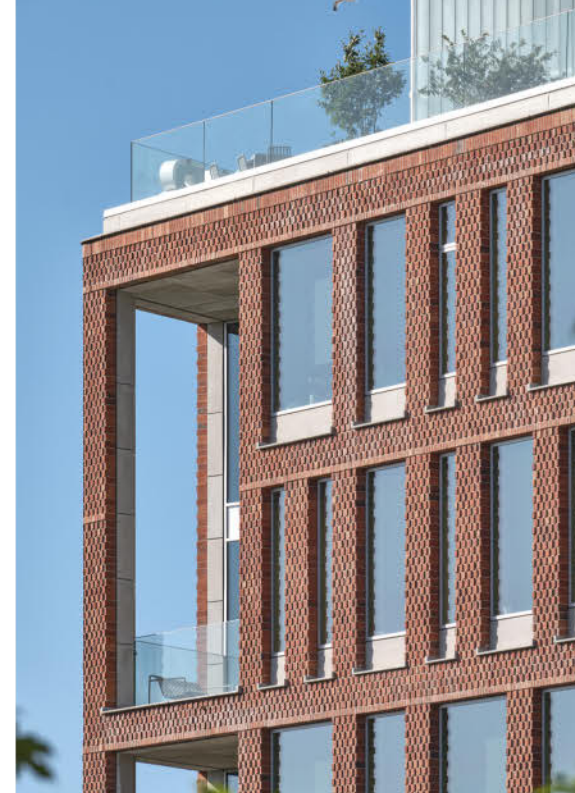
KAB-Huset er beliggende i overgangszonen mellem den tætte karréby og et åbent jernbaneareal. Trafikken suser forbi i mange retninger, og det femkantede hus er derfor formgivet uden en bagside: Alle sider kan ses og er lige vigtige.

De røde D23-mursten er lagt i rulleskifter, så kopsiden eksponeres. Et fint relief breder sig over de tre øverste etager, dannet ved at trykke hver anden sten nogle centimeter ind. Reliefferne kaster et netværk af skygger hen over facaden, som forandrer sig med sollyset.

Syd for KAB-Huset ligger en lille park til glæde for husets brugere og for områdets beboere og besøgende. Beplantningens rå udtryk er inspireret af de vilde biotoper, som vokser frem på mange jernbaneområder.

Bygningens tag er indrettet som taghave med væksthuse, mens der på det sydvestlige hjørne er gjort plads til en dobbelthøj loggia.

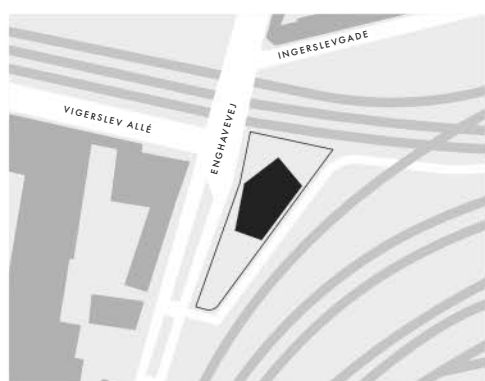
»I normalt murværk ser vi stenenes langside, løbersiden. Vi har i stedet leget med stenen som en byggeklods og vendt den side udad, som man sjældnere ser, kopsiden, der har synlige spor efter produktionen.«
Troels Dam Madsen, arkitekt, Henning Larsen

KAB-Huset er hovedsæde for boligselskabet KAB, der administrerer ca. 65.000 almene boliger i hovedstadsområdet. Det er arbejdsplads for et administrativt personale på ca. 400 medarbejdere, men fungerer derudover også som et foreningshus for de mere end 40 boligorganisationer, som KAB administrerer. En bygning, hvor organisationernes driftspersonale og beboervalgte bestyrelsesmedlemmer kan mødes.

Det dobbelte funktionsprogram kan aflæses i husets opbygning: Nederste etage tjener først og fremmest som mødested. Etagen åbner sig mod omgivelserne og rummer mødefaciliteter, reception og kantine foruden en socialøkonomisk café, der kan bruges af alle og enhver. På de øvrige etager har det administrative personale kontorer og mødefaciliteter. Øverst oppe ligger et væksthuse og en taghave med udsigt over alle verdenshjørner.

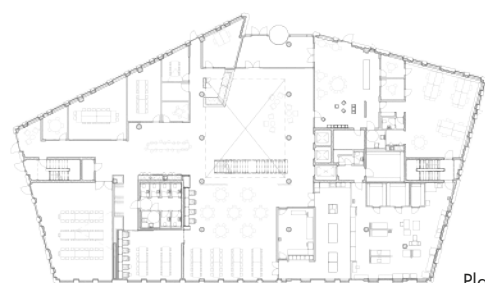
Etagerne bindes midt i bygningen sammen af en stor trappe placeret i et åbent atrium. Tekøkkener på hver etage vender ud mod atriet og fungerer som mødesteder, ligesom de giver visuel kontakt til livet andre steder i huset. »Intentionen er, at medarbejderne kan mødes på de forskellige etager, ligesom i en boligopgang, hvor man møder sin nabo på trappen,« siger Troels Dam Madsen. Overalt er der apteret med skrællet fyr, som føjer varme til interiøret og skaber kontrast til søjler og vægge i eksponeret beton. Inde som ude er udtrykket på samme tid både varmt og groft.

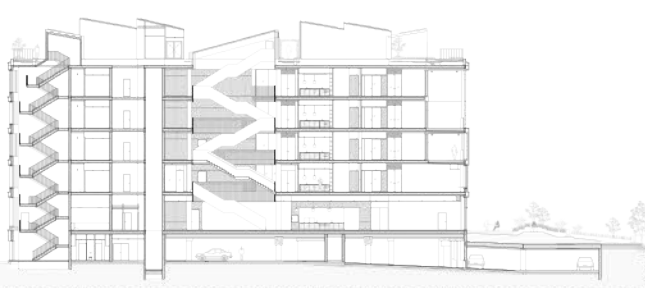
Valget af mursten som facademateriale er inspireret af Vesterbros røde, murede karréhuse, som KAB-Huset er nabo til. Ligesom de historiske huse er KAB-Huset opdelt i en under- og en overdel, markeret med henholdsvis plant murværk og murværk med reliefvirkning.

Situationsplan

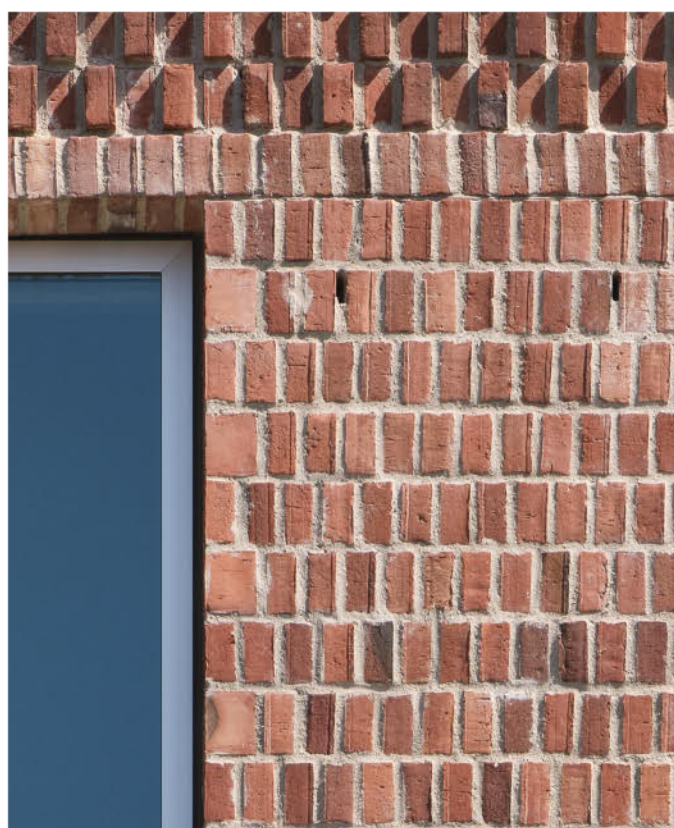
Stenenes små ujævnheder og farveforskelle gør murværket varieret og levende. Hvert andet skifte afsluttes ud mod vinduesåbningerne af en bredere, specialfremstillet sten, så studsfuger over hinanden undgås.

Plan, stueetage

Længdesnit

KAB-Huset, København, Danmark

Bygherre: KAB
Arkitekt: Henning Larsen
Landskabsarkitekt: SLA
Totalentreprise: 5E Byg
Ingeniør: Niras
Opført: 2021
Sten: D23 DNF, formsten i samme ler
Tekst: Martin Søberg, ph.d., arkitekturhistoriker
Fotos: Anders Sune Berg

PETERSEN

KONSULENTER-PETERSEN TEGL

DANMARK ØST
ARNE GOTTFREDSEN
T: +45 2967 7030
E: AGO@PETERSEN-TEGL.DK

DANMARK VEST OG FYN
TORBEN SCHMIDT
T: +45 2028 4355
E: TSC@PETERSEN-TEGL.DK

EXPORT MANAGER
STIG H. SØRENSEN
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

NORGE
MUR DIREKTE AS
SIMEN BØE
T: +47 2339 2010
E: POST@MURDIREKTE.NO

SVERIGE
TEGELMASTER AB
MARTIN PERSSON
T: +46 40 542 200
E: INFO@TEGELMASTER.SE

TYSKLAND
SLESVIG-HOLSTEN, HAMBORG
JUTTA ENGLER
T: +49 171 756 19 43
E: ENGLER@PETERSEN-TEGL.DK

TYSKLAND ØST, BERLIN, NIEDERSACHSEN, BREMEN
ERIC SCHMIDT-BANDUR
T: +49 174 3800 667
E: ESB@PETERSEN-TEGL.DK

TYSKLAND SYD/NRW
SCHWEIZ TYSKTALLENDE DEL
ØSTRIG
BACKSTEIN-KONTOR GMBH
T: +49 221 888785-0
F: +49 221 888785-10
E: INFO@BACKSTEIN-KONTOR.DE

BENELUX
PETERSEN BENELUX
HOLLAND, BELGIEN, LUXEMBOURG
BJØRN LUCASSEN
T: +31 (0) 652362168
E: BLU@PETERSEN-TEGL.DK

HOLLAND
LINEKE LUCASSEN
T: +31 (0) 622529266
E: LLU@PETERSEN-TEGL.DK

TOM LUCASSEN
T: +31 (0) 646236445
E: TLU@PETERSEN-TEGL.DK

STORBRITANNIEN
STIG H. SØRENSEN
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

EUROPEAN BUILDING MATERIALS LTD
T: +44 (0) 203 805 0920
E: ENQUIRIES@EBMSUPPLIES.COM

POLEN
CENTRUM KLINKIERU SCHÜTZ
T: +48 58 56 37 201
E: BIURO@CENTRUM-KLINKIERU.PL

ØSTEUROPA (EKSKL. POLEN), ITALIEN
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

UKRAINE
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

VISTARK KLINKER
T: +380 44 221 47 37
E: VISTARK.KLINKER@GMAIL.COM

AUSTRALIEN OG NEW ZEALAND
ROBERTSON'S BUILDING PRODUCTS PTY LTD
T: +61 3 8199-9599
E: PETER@ROBERTSONS.CO

INDIEN
ATLAS DEVELOPMENTS INDIA
T: +31 642 552 517
E: ISHANVIR@ATLASDEVELOPMENTS.NL

SYDAMERIKA
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

TEKNIK OG OVERLIGGERE
STEEN SPANG HANSEN
T: +45 2142 7962
E: SSH@PETERSEN-TEGL.DK

UDGIVER

PETERSEN TEGL A/S
NYBØLNORVEJ 14
DK-6310 BROAGER
T: +45 7444 1236
E: INFO@PETERSEN-TEGL.DK
WWW.PETERSEN-TEGL.DK

REDAKTION
IDA PRÆSTEGAARD, CAND.ARCH.
E: IPR@PETERSEN-TEGL.DK

ANNETTE PETERSEN, CAND.ARCH.
E: AP@PETERSEN-TEGL.DK

LAYOUT
ZANGENBERG DESIGN

TRYK
STRANDBYGAARD

REPRO
EHRHORN HUMMERSTON

OPLAG
107.646

Fotos: Jacob Bloch

Petersen Tegl lagde til kaj

København er Arkitekturhovedstad i 2023, og en række aktiviteter i byen sætter fokus på arkitektur med bæredygtighed som overordnet tema. København var tillige vært for UIA World Congress of Architects fra den 2.-6. juli, hvor et særligt program med aktiviteter og events tiltrak flere tusinde internationale arkitekter. Petersen Tegls bidrag var en pavillon på Ofelia Plads, hvor vi udstillede projekter med fotos, tekst og modeller. Teglværkets skib, M/S Emma, kom sejlen fra Broager og lagde til kaj som vartegn i de dage, udstillingen varede. Vi siger tak til de mange, der valgte at lægge vejen forbi!

